

LIBERTATEA

ABONAMENTUL: „Liberatea” cu „Foia Interesantă” și „Plugarul Luminat” — 120 Lei pe an, 60 Lei pe 1/4, an 30 Lei pe 1/2, de an. Pentru țărani, preoți, învățători, mici meseriași și mici negustori: „Liberatea” cu „Foia Interesantă” și „Plugarul Luminat” 90 Lei pe an, 45 Lei pe jumătate de an. — Se pot abona și deosebit: „Liberatea” singură 60 Lei pe an, 30 Lei pe jumătate de an; „Foia Interesantă” singură 30 Lei pe an, 15 Lei pe jumătate de an.

Pentru Iugoslavia și Cehoslovacia 150 Lei pe an. — Pentru America 200 Lei (1 dollar) pe an, trimis prin cec de bancă folosit la Orăștie.

Editor: în Orăștie (Trans.) | Foile pentru popor. | Director: Pr. IOAN MOTĂ | Apare în fiecare Joi | Administrația în Orăștie (Trans.)

„Purim...”

Fraților nostri țărani, cetitori ai acestor fai, le cerem iertare că vorbim la acest loc despre o sărbătoare jidovească, în loc de a le vorbi de alte lucruri mai aproape de nevoie vieții lor. Dar ne silește faptul, că prin unele orașe, unii domini români, din fericire pușinii, au început să se dă așa de tare către Jidani, încât au început să se duce și la „balul” pe care Jidani îl fac în legătură cu sărbătoarea lor națională evreiască zisă „Purim”. La Petroșeni, de pildă, am auzit că au fost chiar și — preoți creștini la balul „Purim”... Ca să înțeleagă și țărani nostri ce greșală mare fac acești domni, le spunem acă povestea praznicului jidovesc „Purim”:

Cu 700 de ani înainte de venirea lui Christos, poporul evreesc, împărțit în 2 regate, alii Iuda și alii Israel, se purta, așa fiind firea lui, atât de păcătos cu popoarele printre cari trăia, îngelându-le în tot chipul, zmulgându-le pe furig băsurile, — încât acelle popoare nu mai puteau suferi pe Evrei. S-au ridicat atunci Asirienii asupra lor și au nimicit de tot regatul lui Izraell Celalalt, regatul lui Iuda, cuprins între hotarele Persiei, a scăpat de moarte, obligându-se să plăti „tribut” (dare) Persilor și că va fi de omenie.

Dar năraval din fire n'are le-oare. Oamenii lui Iuda au urmat aceeași purtare de îngelăciune, de jătuire prin violențe, asupra acestora cu cari trăiau împreună, încât după alte 200 de ani (în afară cu 500 de ani înainte de Hristos) din sinul acestui popor, a Persilor, ce nu-i mai puteau suferi pe Evrei, se ridicase un bărbat mare, Haman, care hotărise a da lovitura de moarte și Evreilor din fostul regat alui Iuda. Însuși Regele a dat depline puteri lui Haman, să strâpească acest neam rău.

Și s-au speriat grozav Evreii lui Iuda, căci vedea că acum a bătut și ceasul lor, că și al lor sămânță va fi rasă de pe fața pământului, ca cea alui Izrael.

Atunci s'a ridicat dintre ei un Ovreu și ret și a zis celorlalți frați speriați ai săi: Noi putere de a opri nenorocirea ce ne amenează delă puternicul „barbar”, nu avem, curajul de a-i sta în față, și mai puțin! Hai să-l îngelâm cu mău, că în asta suntem tari.

„Cum?” — au întrebăt înviorați celalalți speriați.

„Iaca cum: Avem noi acolo la

Curtea Regelui, o evreică tineră și frumoasă minune mare, mai frumoasă ca toate reginele și fecioarele barbare, — și regale o iubește foarte și nu știe că e evreică. Să i arătăm în ce primejdie de moarte e neamul ei, și s'o facem ca ea, prin farmecele frumuseții sale, să sucescă capul Regelui, ca să opreasca pe temutul barbar de a stirpi neamul nostru din coprinsurile țărilor sale...

Mai aveau el la Curte și un alt om ajuns până aproape de Rege, tot țără ca regale să știe că e Evreu. Prin acela au pregătit pe Esteră, frumoasa jidancă, iubită regelui, ca să zăpăcească pe acesta de minte, până își va schimba hotărîrea.

Și așa a fost: Esteră a primit, și-a jucat rolul cu isteșime; așa a dires toate cu ajutorul lui Mordecai, evreul dela Curte, încât Regale a oprit măcelul ce era să se facă cu Evreii, — ba, sub puterea rafinatei evreice, Regale, înțând de binele popoarelor sale credincioase, care cereau ca să fie scăpate de jupitorul neam evreesc, ce le sugea viaga, — a trecut și el pe partea Evreilor, le-a dat voință să înmormă și a păși el că răzbunătorii asupra popoarelor băstinașe din larga sa împărătie...

Și a fost un prăpăd crud și sălbatic, făcut de Evrei, ocrotiți de rege, asupra neamurilor moșneni ale împărăției...

Adeacă: Vitejii evrei, ce n'au putut face prin brațul lor, au izbutit prin apucăturile unei jidance frumoase, îngelând pe stăpânitorul țării de a da ajutor neamului și strein și vrășmaș, ca să facă el moarte asupra aderărilor stăpâni ai țărilor...

Această biruință imorală, căstigată prin mijloace păcătoase, prin violențe, această crimă a veneticilor ucigașilor popoarelor băstinașe ale țării, în care el s'au strecurat pe furig, pe nesimțite (chiar că în România noastră), — aceasta e sărbează neamul evreesc prin sărbătoarea „Purim”!

Sărbându-o, ei arată că: aceia și au rămas și azi, cari au fost în trecut: aceeași politică o fac și azi, ca nainte cu 2500 de ani: de a avea spioni lor, bărbăși și femei, strecuți unii cu sclăpirea aurului, a tele cu sclăpirea ochilor, pe la Curțile înalte, de unde dirigăză, cărmesc, multe lucruri împotriva poporului și a țărilor ce i primește... Și azi, ca și atunci, ei pornește, unde pot, (dovadă Rusia) cruciade de străpire a popoarelor pe a căror spinare trăesc ca paraziți...

Prin sărbarea Purim-ului lor, ei strigă celor ce știm să înțeleagă glasul tainic al sărbărilor lor: Bine-ai făcut strămoșii noștri ce au făcut,

— tot așa am face și noi dacă am putea, și — vom face când vom putea!..

Și atunci ne întrebăm noi: Ce caută creștinii nostri, ce Români nostri, la balurile „Purim,” cari sunt petrecerea de bucurie a sărbătorilor lor cea cu gând așa de negru?

Nu li-se pare acestor oameni că, prin fapta lor, ei încurajază pe Evrei, ca să cerce a face și aici ce au făcut pe timpul Ezezel acolo?

Doamne iartă-ne!, — că multe sunt păcatele noastre.

Vrednica pomenire a celor ce și-au închinat neamului viața lor.

Vrednica noastră „Asociațione” dela Sibiu, a pornit, încă din zilele fericitului președinte Bârsan, lucrare de a aduna fonduri de samă, din cari să poată da neamului lucruri prețioase, ca: zidiri de Case Naționale, ridicare de Monumente luptătorilor nostri mari de prin veacuri pentru neam, înființarea de Biblioteci, — și altele.

Ca să le facă pe toate însă, să trebuesc sume mari de bani. Pe acelea vrez să le adune prin o loterie că a întreprins și care are câteva trageri pe an.

Printre cei, a căror pomenire „Asociațione” vrea să-o cinstească deosebit, sunt și capii revoluției dela 1874 a Moților nostri: Horia, Closca, Crișan.

Cel ce, ca și Asociațione, astă vrednici de această cinstire pe cel trei mucenici ai țărănimii noastre, — să cumpere bilete de loterie (lozuri) de ale Asociaționei. Le găsesc la toate Bâncile noastre. Ajutând prin asta Asociațione, cumpărătorul pune și el o petricică în zidurile multelor clădiri frumoase cu cari „Asociațione” dorește a dărui neamul nostru!

Stiri politice

Parlamentul francez

văzând că guvernul rusesc începe să-și deschide gura, că el ar vrea să aibă iară Basarabia, — a trecut și el prin ședințe, hotărîrile Păcii dela Paris, cari recunosc că Basarabia se ține după dreptate de România. Să nu poată bolșevicii spune, că, uite, doară nici Franța n'a întărit alipirea la România.

Întărirea alipirii Basarabiei la România, a bucurat mult țara noastră. În parlament toate partidele politice au adus, prin vorbitorii lor, mulțumiri Franței pentru acest fapt. El însamnă că Rușii nu pot nădădui nici cel mai mic sprijin, când

vor cercă să ridice cereri asupra Basarabiei.

Greutăți cu Italia.

După ce călătoria Regelui nostru era hotărâtă și înțelegerea cu guvernele Statelor în cari va merge, era statorită, după ce chiar guvernul italian își arătase dorința că călătoria să se facă acum în primăvară, — săptămâna trecută a venit, pe neașteptate, o scrisoare dela Ministerul de externe al Italiei, că — de vreme ce România nu și a plătit unele datorii față de negustorii italieni, dela cari s'au cumpărat mărfuri pe credit, — crede că ar fi bine să se amâne călătoria, ca să nu se simță în jurul ei răcelea celor nemulțumiți din Italia...

E o mare greșală din partea guvernului italian, că aduce în legătură niște datorii ale unor singurătăți, cu vizita Regelui, care avea scopuri mult mai înalte. Datorile aceleia se vor plăti ca mâne, și e păcat că se perde prilejul pentru întărirea legăturilor între cele două țări latine.

M. Sa Regele să aibă de tot de gândul de a mai merge în Italia. Se spune că nici în Spania nu va merge, căci acolo s'au cumpărat mărfuri pe credit, — crede că ar fi bine să se amâne călătoria, ca să nu se simță în jurul ei răcelea celor nemulțumiți din Italia.

Guvernul francez a și cerut și a primit dela parlament creditul de lipsă pentru primirea cuvenită a familiei regale române.

„Sabăș-goimii...”

Dedicare celor ce se pregătesc
pentru „Purim”-bal...

In revista sa „Tara Noastră” din Cluj, poetul Octavian Goga scrie următoarea interesantă poveste, foarte potrivită pentru zilele noastre:

„O amintire din copilărie. Acum douăzeci și cinci de ani, la liceul unguresc din Sibiu, copiii de țărani porniți la carte, o duceau greu de tot. Aciuți prin mahalale, săraci lipiți pământului, cu merindea lor de-acasă, abia se strecurau de pe-o zi pe alta. În clasa a cincea, de pildă, colegii mei posteau foarte des și erau zile, când o jimbă împărțită frătește în două, ținea loc de „mâncare”. În astfel de cazuri se făcea hăz și se spuneau glume dela țără, a căror veselie sgomotoasă era un fel de adormitor al foamei. Rădea clasa întreagă, și chilotul prăvălit asupra noastră, mătura toate lipsurile.

Mi-aduc aminte însă, că era între noi un băiat de pe țara Oltului, pe care-l lăsau rece întăriile astea. El nu se sinchisea niciodată de noi, și vedea de treabă în colțul de bancă și când se mișca,

Cu mult cumpăt, avea alere de tihnit gospodar. Liniștea socotită cu care trecea printre rânduri, bătea la ochi și în închipuirea noastră aprinsă, Ilie Oarță ne părea tot mai învălit într-o taină. Știam că e de fel din Cornățel, unde părinții lui n'au după ce bea apă, fiindcă vând că bun și iască, care se plătește rău; știam că nu-l aduc mai nimic în desagi, și cu toate acestea nimeni nu-l promeni-se cerându-i cândva cinci creștari împrumut. O prea firească și copilărească, dorință de a ști ne stăpânea pe toți: din ce trăește Ilie? Într-o zi o comisie de trei a primit însărcinarea să-l urmăreasca hoștește și să-l descopere „taina.”

N'a trecut o săptămână și s'au lămurit lucrurile cu un tămbălău nebun și cu sgârciuri de râs. Isvorul de venit al lui Ilie l'a stiut toată școala! Ce se întâmplase? Cei trei, luându-l în urmărire, într-o Sâmbătă seara prin mahala Gușteriții, au văzut cu mirare pe Oarță, că intră așa în templul evreiesc! (biserica jidovească). Minunați, s'au luat după el și, pentru întâia-oară în viață lor, au văzut, ghemuiți într'un colț, o slujbă din sinagogă. A fost, spuneau ei, o vedere ciudată: rabinul (popa jidovesc) din fund, cu cornul în frunte; încunjurat de bărbi și caftane, glasurile încrucișate subîn candelabru aprins, iar la o parte, în dreapta, tocmai la spatele lui Sami Șvarț curelarul, Ilie al nostru îmbrăcat țărănește, cu amândouă mâinile în buzunarele surtucului, uitându-se tihnit împrejur. Când s'a isprăvit rugăciunea, băieții s'au strecurat afară deodată cu lumea care ieșea și s'au tras în gârliciul pivnișiei de alături, de unde vedea tot, să-și aștepte colegul. Ilie însă nu mai ieșea și în capul celor trei copii începușera să măjască tot felul de povești închipuite. Într-un târziu, s'au hotărât să plece, când, la o dâră de lumină prin ușă întredeschisă a templului, li s'a arătat o vedenie neașteptată, era Ilie singur, mătura sinagogă și stinge la luminăriile...

Ce să vă spun? A fost un haza ne mai pomenit, când am aflat că bielul nostru tovarăș, făcea pe țarcovnicul (crășnicul) la biserică lui Sami Șvarț, de unde tragea leafa douăzeci de coroane pe lună! Clasa întreagă să a prefăcut în sinagogă în acea zi și l-a făcut o primire asurzitoare!..

Tot înceul a râs atuncia de păianția lui Ilie Oarță din Cornățele, care isbutise de mic să se lapede de anume judecăți, ca să și ușureze traiul. Mai târziu însă, amintindu-o unui confrate evreu, am înțeles, că gluma noastră avea și o lature serioasă, s'ar putea zice un rost cu tâlc adânc: Legea lor jidovească, îmi spunea el, nu îngăduie nici o muncă în ziua încinătă Domnului! De-acela, la toate casele de rugăciune, se găsește câte-un creștin, care trebuie să săvârsească meseria asta necurată! Creștinul, căruia își amuște glasul sufletului lui prin o plată cuvenită, îndeplinește un lucru de lipsă, dar, firește, urât și de care Evrei, care se feresc foarte de ea, ca de ceva murdar! El se și chiamă Creștinul de Sâmbătă, sau cum să zice pe limba veche hebreu: „Şabăs-gom!“ *

Întâmplarea hazlie de-acum un sfert de veac, mi-au reînviat-o deu-năzi doi gazetari creștini dela două zile evrești din capitală, care într-un avânt de mândrie târzile, s'au supărat peste măsură, când

cineva le-a atras luare aminte, că el nu sunt tocmai în slujba nemijlocită a intereselor românești...

„Şabăs-gom!“

Da, este un tip de oameni noi, care s'a înmulșit foarte la noi subîn povara împrejurărilor și se ivește din toate colțurile: Evreimea din țară, cu legăturile ei de viață schimbăț față de trecut, adunată aici din patru țări cu civilizație (școală) deosebită, căutând să-și smulgă triumfurile în lupta pentru trai, are nevoie pentru feluritele ei trebuințe, de căte-un interpus (mijlocitor) care nu e din tabăra ei. Este, cum mi s'a spus, prin pilda de mai sus: „Creștinul de Sâmbătă,“ omul meseriei rușinoase, care e plătit să aducă slujbe de folos, dar umilitoare! Este agentul de legătură cu țara nouă, misiul proaspăt, omul firmă, menit să împace slăbiciunile raselor dominante...

In gazetărie s'au ivit mai întâi „Şabăs-gomii“, vezi aflu. Așa cerându-le trebuința, în fiecare loc (redacție)

câte doi sau trei „creștini de Sâmbătă“...

Sunt de sigur pe lume și leșteri mai proaste decât ale „Şabăs-gomilor“ din gazetărie, cu toate acestea rolul lor nu e de pizmuit. Ei, sărmanii, fără nici o îrudire de credință, rupți din altă lume și ieșiți din alt patrimoniu, sunt împinși înainte de căte ori către trebuluță. De obicei ei sunt datori să măture maculatura zilnică, să înjure când stăpânii lor nu le dă mâna și să-și pună îscălitura, de căte ori trebuie apărată o rușine mare!..

Tărâmul de muncă al acestel triste îndeletniciri, se largeste pe zi ce merge, și „şabăs-gomii“ din gazetărie, se pot măngăta cu aceea, că în toate ramurile de obște, își găsesc ortacii lor. Cu schimbarea vremii, s'au întors pe dos multe lucruri la noi și astăzi fie care întreprindere mai de seamă, își are pe „şabăs-gomul“ ei! Deschideți cartea mare a consiliilor de administrație (Direcțiuni și băncilor) din toată țara, și veți vedea acolo strânsă într'un mănușchiu la mura acestui neam de oameni de căstig.. Urmăriți frământările politice, și-i întâlniți la toate răspântile pe fericiișii urmași de lege nouă ai lui Ilie Oarță, cari din Maramureș până la Cetatea Albă, stinge lumina, mătura și lucrează în întuneric, — (în sinagoge de multe feluri ale Evreilor)...

Asta e povestea cu minunat încă pe care n-o spune dl Goga

Un Român ce se prețuiește că de căt pe sine, — se va feri, precum te ferești de orice lucru ce te murdărește, de a face ceva, ce ar putea arunca asupra lui lumina de — „Şabăs-gom!“

Dacă totuși vedeți pe mulți căciulindu-se jidaniilor, — judecăți-i în sufletul vostru mândru, puneti-le pe frunte pecetea aşa de mult grăitoare descoperită de dl Goga, și — mila Domnului cu el.

Iar DVoastre, cintite doamne românce și mândre creștine, pe cari v'am văzut atât de măhnite că a fi auzit că se gătesc și cățiva români a merge la „Purim“-balul jidovesc, pusă acum în Postul Paștelor noastre, post în care creștinul adevarat duce o viață retrasă dela „petreceri“ ori jocuri chiar de ale

lui, decumsă meargă la unele atât de strene de noi, — nu vă mai mănuști în zadar.

Ce așteptați DVoastre dela Români, ca și ce dorim noi, — e încă prea de timpuriu. Dacă toți Români și toate Româncele ar gândi și ar simți ca dvoastre, — o, ce frumoasă ar fi această țară; cum ar strălucl neamul nostru printre celelalte și ce respectat ar fi acest neam de națiile ce locuiesc împreună cu noi, și ce cinstiță ar fi fară și neamul nostru de toate țările vecine și depărtate!.. Ci până atunci — mai va!.. Mândria de neam e un dar, pe care nu-l poți porunci cuiva. Cel ce îl are, știe până unde și poate pleca fruntea, cel ce nu-l are, acela merge bucuros să măture și să stingă luminile în sinagoga jidovească...

Pentru studenți.

Din Rîșculița (p. Baia de Criș, jud. Hunedoare) ne-a trimis dl Avram Rîșculița I. Dumitru, negustor, suma de Lei 829, adunată la nunta țărănuilui Avram Oprîșa cu iubita sa Anastasia Butnara la 3 Martie în Rîșculița. Si în cura ospățului, vrednicii Români din țara lui Iancu, și au adus aminte de tinerii cari par a-și fi luat suflet din sufletul acestui „crai al munților“ nostri, și lată ce frumos au dăruit pentru el vrednicil nuntă!

Sabin Michița, preot la Cherteș, 100 Lei; Leontin Măruță, preot în Rîșculița, 50 I.; Nicolae Cean, com. 60 I.; Avram Rîșculița com. 100 I.; Ioan Valea, notar, 100 I.; Simion Rîșculița com. 100 I.; Axente Popoviciu, sov. 100 I.; Nicolae Costor, primar, 20 I.; Petru Popoviciu, ec. 10 I.; G. Rîșculița I., Ivan, grefier, 10 I.; Te ente Costor ec. 10 I.; Petru Negriu, ec. 10 I.; Traian Butar, ec. 10 I.; I. Negri I. G. a Gogoșei, ec. 5 I.; N. Nicuța I. George, ec. 5 I.; Avram Oprîșa I. Iov, mă. 20 I.; Nic. Negri I. Ioan, 20 I.; I. Rîșculița I. Nic. ec. 5 I.; Ana Cean I. Rusan, ec. 10 I.; I. Rîșculița I. Ioan, ec. 5 I.; Mihai Asilău, ec. 20 lei, totuși din Rîșculița; — apoi: Alexandru Rad, ecoa Tachești, 10 I.; Gheră Florea, ec. Bodești, 10 I.; I. Cean I. Petru, ec. 5 I.; Simion Pavel, preot, Grohot, 20 I.; Ioan Rus, prim. Bulzești, 10 I.; Costan Rus Cosma, ec. Bulzești, 4 lei. De tot 829 Lei.

Mai mulți membri ai „Sindicatului Național Român“ filiala Lupeni (jud. Hunedoare) au adunat și ne-au trimis prin dl Ioan Dina, președintele Filialei, suma de Lei 310. — „pentru cei cari luptă pentru ideul național românesc“. Lată numele dăruiitorilor:

Ioan Dina, preș. Sindicatului N. R. 50 I.; Emilian Crănic, casar al S. N. R. 50 I.; spoi armătorii barbați de încădere și membrii al Sindicatului: Ioan Muntean, 50 I.; Ioan Radu, 20 I.; Petru Nicolae, 20 I.; Bohan Gheorghe, 20 I.; Iosif Stoia, 20 I.; Radu Ioan, 10 I.; Daisa Mihail, 10 I.; Măieraș Izidor, 10 I.; Frățilă Andrei, 10 I.; Gaja Săsion, 10 I.; Costea Ioan, 10 I.; Ioan Lazar, 10 I.; Nicoara Ioan, 10 I. Total 310 Lei.

Din Lipoveni (posta Borhid, jud. Sătmăra) ne-a trimis dl Vasile Iluț, comerciant, Lei 250, dorind studenților „să dea Dzeu să le reușească lupta de mantuire a neamului“.. Au dăruit:

Mateas Gheorghe, 5 I.; Iluț Ioan, 5 I.; Lingurar T. I.; Iluț Vasile, 20 I.; Ioan Traian Bogdan, 5 I.; Dela biserică 40 I.; Hebe Georgiu Timăr, 5 I.; Radu Vasile, gof. 5 I.; Andreac Flores, 2 I.; Vaida Ioan 10 I.; Popp Dumitru, 5 I.; Buda Vasile, 5 I.; Andreac Vasile,

st. 5 I.; Andreac Dumitru, 5 I.; Torță G. 5 I.; Cergi Dumitru 5 I.; Ceha Ioan, st. 5 I.; Tuțuș George, 5 I.; Chilință Vasile 20 I.; Hebe Ioan agent, 10 I.; Torță Gheorghe, 5 I.; Oros Ioan 2 I.; Torță Vasile, 5 I.; Chinedris Gheorghe, 5 I.; Dela șai muț 60 I.; Domuț Ioan 5 I.

— Elevii Scoalei de Viticultură din Diosag (j. Bihor) au adunat între ei Lei 380, pe cari ni-l au trimis scriind:

„Deși așa îndepărtați de acei cari pentru dreptate sunt închiși, vom să le arătam și noi că, simțul, gândul, și inima noastră este foarte aproape de ei. Zicem și noi, cu frații țărani din Sașcău, că:

„Nu pentru aceea trimitem această sumă a ne făli cu ea, ci pentru că se cunoască, că aceea ce ei doresc, și noi dorim din adâncul inimii, și rugăm, ca steagul ce l'au desfășurat pentru neam și sânge, de frica nimănui să nu-l lase se cădă la picioare!..

„Să fie mândri pentru jertfa că o fac pe calea dreptății, și neamul românesc va fi alătura cu el în oră și ce primejdie ar ajunge“.

Dragi frați mai mari și mai lunări ai noștri! Vă salutăm cu căldură din adâncurile inimilor noastrelor

Elevii Scoalei de Viticultură din Diosag.

Au dăruit:

Gheorghe Gh. Potroviță, elev cl. I. 30 Lei; Iosel I. Mărian, cl. III. 25 I.; Achim V. Victor, cl. III. 20 I.; Bozga D. Stefan, cl. III. 20 I.; Corneș Gh. Ambroșiu, cl. III. 20 I.; Șușman Gh. Gheorghe, cl. III. 20 I.; Măghiar V. Vasile, cl. III. 20 I.; Moișan V. Ioan, practicant 20 I.; Trița P. Trița, cl. II. 20 I.; Podina Gh. Gavrilă, cl. II. 20 I.; Popdan P. Ioan, cl. I. 20 I.; Gânciu Z. Teodor, cl. I. 20 I.; Ardelean V. Vasile, cl. I. 15 I.; Crăciun P. Victor, cl. III. 10 I.; Tene I. Ioan, cl. II. 10 I.; Dad I. Aurel, cl. II. 10 I.; Darie Gh. Ivan, cl. II. 10 I.; Nicoară Gh. Gheorghe, cl. II. 10 I.; Pop A. Ștefan, cl. III. 10 I.; Chioran Gh. Gheorghe, cl. I. 10 I.; Luncaș I. Petru, cl. II. 10 I.; Ghâț P. Ioan, cl. I. 10 I.; Chiș Z. Florea, cl. I. 10 I.; Haneș I. Sebastian, cl. II. 10 I.

De tot 380 Lei.

În regire, în Nr. 9 am publicat lista Poenarilor din Petriala-Cimpa cari au dăruit pentru studenți, și școala era scris că dnul Gheorghe Gheorghe crășmar cu niște pretini ai săi au dăruit 140 Lei. Această sumă a venit de la: G. George 100 lei; Petru Jacob 20 lei și Șerban Nicolae 20 lei. — Suma de lei 660 a fost adunată la stăruință pînă de înină a dnul George George.

Singuratici au mai trimis: Di Traian Lazar din Elwood City, Pa (America), 200 Lei; Andrei Ilia, pădurar în Bulzești (p. Baia de Criș, jud. Hunedoare), 30 Lei; Ioan Lăscu din Lancrâm, (p. Sebeșul-Săsesc) 73 Lei; Petru Bucur din Lancrâm, 25 Lei; Moise Soit din Cărpiniș (p. Roșia-montană) 12 Lei; George Ardelean, Făget (str. Tarilă) 10 Lei; Rafila Bota din Felnac (j. Timiș) 10 Lei.

De tot azi . . . Lei 2129— Suma din nr. trecut Lei 15.807—

De tot la „Libertatea“ Lei 17.936—

, „Purgatorul din Văcărești“

Fraților și buni filii ai Domnului! Ochii sufletelor noastre, asupra voastră săiții stau, pentru zilele de 29 Martie, când veți fi duși la față jude-

cii. Privim cu nădejde la Fișii a devărului, cei cari, iubind dreptatea mai mult decât libertatea persoanei lor, zic că merg nu la judecată, ci la nunță, sătii frumos, ca mirii, în cămășe fărănești și în opinci. Vă privim cu drag, dar avem și strângere de inimă pentru voi, când gândim că oare sit, îni Dzeu ori solii satanei vă vor ju-deca?

Voi, cari ați trecut prin Purgatoriu din Văcărești, și dacă ați avut vreo sedere (nu pot să-i zic păcat) de a fi în omenești, azi ieși de acolo curați ca aurul, scăpând ca argintul, lucind ca lumenă din lună și din soare, ieși mai oferiti cu sufletul, mai buni, mai vrednici. În acest „Purgatoriu” vi-ați dovedit vrednici. Lumea vă cunoaște azi gândurile și inimile, – cari sunt cele ale Sămănătorului din parabolă, despre care scris este, că văzând în grâu său multă polomidă, să hotărătă, că cu orice cheituală, să și plivească grâu, să-l curețe de polomidă, ca la seceriș să ai băi el grâu curat în znoi, nu un lucru ne-trebuie. Vecinul său n'a făcut aşa. Când a fost la seceriș, Sămănătorul cuminte a putut pune pe spate snopi de grâu frumos, curat, vecinul însă znoi plin de spini ce-i împingeau trupul de îngădui!

Așa vreți voi, ca Sămănătorul să ieșe, să se plivească ūina românească de spini, de mărcini. Rugă-ne-vom Domnului în toate zilele vieții noastre ca – să vă ajute!

Oh P. Izvoreanu
student în Biblie.

Iarăși Kemal-Paşa!.

Spuneam în articlui din fruntea numerilor 3 și 4 ai „Libertății” din anul de față, ce măsuri ridicale (care schimbă din rădăcină) a luat Kemal-Paşa, conducătorul naționalist al Turciei de azi, pentru a face din Turcia o țară alevea turcească, și nu trasă de urechi de toți tarii și marii din alte țări!

Acum vine o știre ce întregescă pe cele de până aci. După ce a dat poruncă, că în toate întrepinderile streine, trebuie să fie pe viitor macar jumătate și din slujbaș și din muncitori turci, – acum a luat hotărâri curățitoare și mai deosebite a străinismului:

La indemnul guvernului lui Kemal-Paşa, Adunarea Națională din Angora a adus hotărârea, ca să desfințeze Patriarhatul oriental creștin din Constantinopol. (Totdeauna la Constantinopol a fost un scaun de Patriarh creștin și Turci l-au suferit. Acum însă, în ura contra Grecilor, și fiindcă acel patriarh este totdeauna un Grec, înălțări și acest scaun înalt bisericesc creștin! Cât mai puțin urme de putere streină în casa noastră!, – zic ei). Apoi:

Vor desființa Marele Rabbinat, episcopia jidovească! La Palestina, nu aci la Tarigradul al Turcilor, –

dar vor desființa și toate școlile grecești, armeniști și evreiești! Nu mai școli naționale turcești vor mai fi suferite în țară!

Iată măsurile unui guvern cu adevărat național, care cere ca neamul sătăpănit, să fie cu adevărat sătăpăni țările sale.

Și nu se teme că va veni „Liga Națiunilor,” această sperioare jidovească, să le facă ceva!

Ce bine e acolo, unde capul e sănătos și face politică spre binele

neamului sătăpăni în țară! Acolo cei de jos nu au decât să aplaude (să bată 'n palme) la ce face guvernul lor!

La noi, zău că nu prea ai de ce bate 'n palme, – ai avea poate prea mult de ce să dai palme!

NOUTĂȚI

A nebunii politia din Cluj?

Strașnicul Gritta a cerut să i-se dea la Cluj și 100 de jandarmi și 200 de polițiști călări. Iar fiindcă nimănui făcea „stulburări”, Dumineacă sara să pus să facă o „probă generală” cu armadă sa. Când a ieșit lumea dela teatră și ducea în mijlocul ei pe marea artistă Agata Bârsescu și minunații teatraliști dela București ce jucaseră, când lumea pașnică, adunată grămadă în jurul iubișilor artiști, a ajuns la colțul străzii Minoritilor cu strada Regina Maria, de-odată au dat năvală asupra el „armatele” lui Gritta, infanterie (polițiști de rînd), cavalerie și jandarmerie!

Fără să întrebe ce și cum, crezând că o fi vre-o demonstrație de studenți, – au început a lovi cu săbile, cu patul puștii, a se repezi cu cai peste public, – în chip sălbatic!

Consilierul dela Curtea de Apel Tănărescu, – spune „Patria”, – a fost lovit cu patul puștii, soția unui colonel călcătă de cai și dusă greu rănită pe sus acasă; un profesor universitar lovit și ocărit, Dna Comșă lovită; unui student, Gogean, i-au rupt brațul drept și l-au împuns cu baionetele de-a fost dus jumătate mort la spital.

Așa vrea acest nenorocit polițișt Gritta, să și facă „merite” și veste că e „strașnic”...

Ce lucru de nimic!

Pe vremea Procesului Studentilor

„Libertatea” se va tipări în București, pentru a putea aduce cele mai repezi stiri despre cele desbatute acolo. Cei ce doresc a cunoaște acele desbateri, – să aboneze „Libertatea” pe 3 luni de zile, începând de acum. O capătă pentru 24 Lei.

Cuvinte misericordioare.

Tinerii înciși la Văcărești au trimis de-acolo scrisori de mulțumită celor ce au adunat daruri pentru ei. O gazetă din Craiova publică o astfel de scrisoare, primită de un domn de-acolo. Fiind foarte misericordioare prin felul ei, o arătam și noi aci cetitorilor nostru. Iată-o:

Spre amintire.

„Ne-având altceva decât acestea îscălituri, pe care le putem da ca amintire (aducere aminte) lui Mihileanu, care ne-a cercetat aici în închisoarea Văcărești astăzi în 23 Februarie n. 1924, aducându-ne bani și hrana în numele Craiovenilor, – le dăm împreună (îscăliturile) ca semn al mulțumiei și recunoștinței noastre...“

(Urmează cele 6 îscălituri).

– În numărul viitor al „Foii Interesante” aducem chipul celor 6 tineri universitari înciși la Văcărești, a căror proces începe în 29 Martie.

Cei 6 studenți dela Văcărești

sau fotografat împreună, în fața unei porți cu grădini de fer, care se închide la spatele lor... Sunt toți în costum național și tărănești. După chip, se trag fotografii pe 10.000 de cărți postale. Va fi

un chip foarte drăguț. Cărțile postale se vând în folosul „Fondului de propagandă” al luptei lor naționale în potiva Evreilor. O carte postală tipărită pe carton fin, 5 Lei. Cine cumpără cel puțin 10, le primește franco-recomandat. Se cer la „Libertatea” Orăștie, trimițând banii înainte.

Domnii comercianți, librari și vânzători de foi, să ne scrie câte doresc a avea.

800 butuci de viile altoiști, roditori, cari se scot din pământ în primăvara astăzi, – sunt de vânzare, cu preț redus.

(1145) 1 3 T. Vulpe, Orăștie.

Dr. IOAN SOLOMON, medic în Orăștie

vizitează zilnic între orele 8 și 10 nainte de amiază și 2-3 după prânz, acasă în strada Dr. Vlad (Apel) No. 2-4. (1069) 6 8

Dela Șeful Judecătoriei de ocol, Orăștie.

I. A. 85/1923. Pres.

Publicații.

In baza ordinului dumii Președintei a Curții de Apel Cluj Nr. I. Aa. 54/19-923. Pres., urmând să se facă selecționarea dosarelor și registrelor de administrație vechi dela Judecătoria de ocol Orăștie, se aduce la cunoștință publică tuturor celor interesati, că vor fi selecționate următoarele categorii de dosare și registre:

I. A. – După 32 ani (treizeci și un) inclusiv până la sfârșitul anului 1891. 1. Dosarele cauzelor contencioase, aparținând vechi clasei I de archivă. – 2. Dosarele cauzelor aparținătoare registrelor de transacțiuni. – 3. Dosarele proceselor civile. – 4. Dosarele cauzelor successorale, înțelegându-se și acle de date administrate la diferite cause civile. – 5. Dosarele cauzelor de execuție.

B. Dintre dosarele și registrile de administrație: 1. Dosarele cauzelor de către funduară, înțelegându-se și dosarele cauzelor execuționale purtate la instanță cărților fund. – 2. Documente trimise din depositul judiciar la archiva instanței și dosarele referitoare la acele. – 3. Dosarele referitoare la cercetările locale judecătoare prealabile, cari nu au fost utilizate cu proces. – 4. Dosarele cauzelor de stare civilă. – 5. Registrile de intrare și registrile cauzelor.

II. – După 10 (zece) ani, adecă inclusiv până la sfârșitul anului 1918: 1. Registrile și însemnările de administrație. – 2. Însemnările și scriptele referitoare la întocmirea tablourilor și chestionarelor de circulație a cauzelor de activitate și alte date statistice. – 3. Dosarele referitoare la pregătirea socotelilor înaintate de la contabilitate. – 4. Dosarele cauzelor prezidențiale. – 5. Dosarele comisiilor rogatorie în cauzele mandatelor de plată. – 6. Dosarele comisiilor rogatorie sosite în cauzele civile. – 7. Dosarele judecătorului de instrucție. – 8. Dosarele comisiilor rogatorie sosite în cauze penale. – 9. Dosarele cauz. penale diferențiale.

III. – După 5 (cinci) ani, adecă până inclusiv sfârșitul anului 1918: 1. Registrile și însemnările de administrație. – 2. Însemnările și scriptele referitoare la întocmirea tablourilor și chestionarelor de circulație a cauzelor de activitate și alte date statistice. – 3. Dosarele referitoare la pregătirea socotelilor înaintate de la contabilitate. – 4. Dosarele cauzelor prezidențiale. – 5. Dosarele comisiilor rogatorie în cauzele mandatelor de plată. – 6. Dosarele comisiilor rogatorie sosite în cauzele civile. – 7. Dosarele judecătorului de instrucție. – 8. Dosarele comisiilor rogatorie sosite în cauze penale. – 9. Dosarele cauz. penale diferențiale.

Selectionarea se va începe cu 1 Apr. c.

Toți acei indivizi, cari doresc ca dintr-o dosară ce urmează să fie selecționate și arătate mai sus pe anii și categorii, să li-se elibereze unele acte sau să fie păstrate pe mai departe, să înainteze Șefului ac stei judecătorie și o cerere motivată în termen de una lună dela inscrierea publicației de față

Orăștie, la 26 Februarie 1924.

Judecător-Sef:
1155 1-1 Dr. A. DEAC m. p.

Casă de vânzare,

în Orăștie strada Bisericii vechi 13 e de vânzare. (1152) 1-1

O garnitură de treerat

cu abur, sistem H. fer Schrantz Klait-n-Shuttleworth Nr. 4 în cea mai bună stare, e de vânzare la: Șt. fan Honore în com. Brezova p. Făget (j. Ceraș Severin). Informații și în Simeria în Lăzăroiu Elimon str. Al. Sandri. 276. (1151) 1-2

Casa de vînzare,

cu 5 odăi, bucătărie, pivniță, – bucătărie de vară, grădă, grădină, – și material vechi pentru o sură întreagă, – de vânzare în Orăștie. Informații la Administrația folii.

De vînvare: un aparat de aburi, pentru extirparea Reumatismului din unele părți ale corpului, se săpă spre vedere în botă lui P. Ilies Str. Postei Nr 2 Orăștie. (1154) 1-3

Nr. 236/924

Publicare.

Primăria comună Balomir, dă în vîndere dreptul de adanet vama la moara comună numită din Jos cu 2 petri pe un timp de 1 an și 9 luni, adecă dela 1 aprilie 1924 până în 31 Decembrie 1925, primărie publică, în ziua de 29 Martie 1924 la ora 10 la casa comună conform art. 72-84 din legea contabilității publice, cu oferte lichide.

Prețul de strigare e 30.000 Lei.

Doritorii de a licita au de depune 10%, vadiu sau în bani gata sau în hârtii de valoare acceptabile.

Se primesc oferte și pe un timp mai lung de a fi dădă cel va statori consiliul, da că oferentul se obligă a edifica moara conform planului și preliminarul făcut în această privință.

Condițiile detaliate se pot vedea în oficiul notarului în oarele oficioase.

Balomir la 17 Martie 1924.
G. Banția, Avir. Balomir, primar. (1157) 1-1 notar.

Un Motor de 6 Cai putere, sistem american, cu batoză 650 mm. cu jante cu Coș și un Treier cu 12 site și un fireș de tăiat lemne, – sunt de vânzare la subscrutul: (1150) 1-1.

Ilie Mingea (posta Hațeg) în Subcetate,

Farmacia Vlad

din Orăștie, Piața Printul Carol (lângă Liceul A. Vlaicu), condusă aici de proprietarul însuși, Virgil Vlad, – atrage luarea aminte a onoratului public din loc și jur asupra faptului, că s-a aranjeat de nou, complet, fiind bogat înzestrată în afară de articoli de farmacie (apotecă), și cu tot felul de pănsamente (de legăt), cu parfumerie, articoli de gumă, săpunuri fine, etc.

(992) 12-30

„CORVINEANA”
Institut de credit și de economii societate pe acțiuni în HUNEDOARA

Prospect de emisiune
pentru urcarea capitalului societar al institutului de credit și econ.
„CORVINEANA”, societate pe acțiuni în Hunedoara.

Adunarea generală ordinară din 24 Februarie a. c. a institutului nostru, a decis urcarea capitalului societar la suma de 1 000.000.— Lei, împărțit în 4000 bucati acțiuni de 250 Lei nominal fiecare.

In sensul acestei hotărâri și a condițiunilor de emisiune admis de numita adunare, în ce privește pe venitii nostrii acționari, li-se aduce la cunoștință următoarele:

1. Acțiunile din emisiunile anterioare în tip de căte 50 Lei nominal, trebuie restituite societății, pe adresa ei, în Hunedoara, cel mai târziu până la 15 Aprilie a. c. spre a putea fi înlocuite cu acțiuni tip nou, de nominal 250 Lei, liberându-se deci pentru fiecare 5 acțiuni tip vechiu, câte una de tip nou.

2. Acționarii, care ar avea, sau în urma converzunii din p. 1, ar rămâne cu un număr de acțiuni vechi, scrise pe numele lor, mai mic de căt cinci, vor avea dreptul, sau să le vândă prin mijlocirea direcției societății cu căte 100 Lei bucate, sau apoi restituindu-le societății se obțină:

a) pentru patru acțiuni vechi plus un vîrșomant de 50 Lei, una acțiune nouă de nominal 250 Lei;

b) pentru trei acțiuni vechi plus un vîrșomant de 100 Lei, una acțiune nouă;

c) pentru două acțiuni vechi plus un vîrșomant de 150 Lei, una acțiune nouă, — și

d) pentru una acțiune veche plus un vîrșomant de 200 Lei, una acțiune nouă.

3. Cei ce nu vor prezenta acțiunile vechi pentru conversiunea prevăzută în p. 1, sau nu vor face uz de favorurile rezervate lor în p. 2, până la 15 Aprilie a. c. vor mai putea avea drept numai la răscumpărarea acțiunilor din chestiune, cu suma de 100 Lei bucate, până și dreptul de acționar.

4. Fiecare acționar, eventual ereticii justificării acelor, au dreptul de a opta după fiecare acțiune — tip nou, — către trei acțiuni noi,

Valoare nominală	250 Lei
Spese de emisiune	10 Lei
Total	260 Lei

Din această sumă se va plăti în bani gata 180 Lei, rămasând ca restul de 80 Lei să acopere societatea din fondurile disponibile, cu excepția fondului de pensiuni.

5. Acțiunile ce nu se vor opări de cel în drept, se vor putea cedala de acționarii vechi până la 30 aprilie a. c. pe prețul de 290 Lei și 10 Lei spese de emisiune, iar restul de acțiuni ce nu se va semna de acționarii vechi, va rămâne la dispoziția consiliului de administra-

He, care va fi în drept să le vândă pe prețul stabilit de căsnici, cine va fi de cuvânt, înăuntrul de văzare nu poate să fie mic de 350 Lei plus 10 Lei peste de comisioane de acțiune.

6. Acționarii care vor vări în urma ratei valoarea integrală a acțiunilor, vor beneficia de dividendă anuală 1924, iar acționarii care fac vîrșomantele în rate, vor beneficia 7% dobândă de la data pînă la finea anului 1924.

7. Pentru plata prețului de fonduri, se fixează următoarele termen: a) la acționarii vechi rate I-a de 50 Lei pînă 10 Lei spese de emisiune, până la 5 Aprilie 1924 respective deodată cu acțiunile de la data de obținere, rate II-a de 100 Lei pînă la 15 Mai 1924 și rate III-a 20 Lei pînă la 15 Iunie 1924.

b) la acționarii vechi care vor să mizeze din atacul de a fi rămat neplatite, rate I-a de 90 Lei plus 10 Lei spese de emisiune, pînă la 1 Aprilie 1924, respective deodată cu acțiunile rate II-a de 100 Lei pînă la 31 Mai 1924, iar rate III-a de 100 Lei pînă la 30 Iunie 1924.

c) la acționarii noi, rate I-a de 150 Lei, plus 10 Lei spese de emisiune pînă la 31 Mai 1924 respective deodată cu acțiunile rate II-a de 100 Lei pînă la 30 Iunie 1924. Iar restul la 31 Iulie 1924.

Hunedoara, la 24 Februarie 1924
(1148) 1-1

Directoarea Institutului

(1140) 1-1

La cafea

ce trebuie să... „FRANCK”. — „De ce numele „FRANCK”? — ... Pentru că „FRANCK” nu e cicoare obișnuita ci o specialitate, cunoscută de 100 de ani, multă și preferată de toate persoanele lumii, în urma guvernului exploatării de bun, curat și puternic și a sporicelui lui mare, care să poată fi folosită de a prepara dintr-o jumătate cinciște de dinți un alt adeus la cafea, o cafea gustoasă și subtilă și. — De aceea goșodina practică nu cumpără de altă VERITABILUL FRANCK” cu marca de fabrică „MORIȘCA DE CAFEA” și observă cuprinsul firmei: HEINRICH FRANCK SÖHNE”.

Casă de vânzare

în Orăștie str. Căstelul veche Nr. 4 se stănd din 2 odăi. curte, șopru bun de lemn, fătănușă co cină și grădină, se vinde din mână liberă. Informații acolo. (1114) 3-3

Mașină de trecerat,

fabricat „Magyor Ali Vasut”, stare foarte bună, cu curele noi, de vinzare în:

Pecica Română, jud. Arad (1142) 2-3 la Nr. casei 596.

Casa

din strada Berilei Nr. 11 constituie o casă din 2 odăi bucătărie, sopră, fătănușă, grădină mare cu pomi roditori și legume, este de vânzare. Informații str. Fabricii Nr. 7. (1113) 1-1

„SEBEȘANA” banca poporala societate pe acțiuni în Sebeșul-săsesc.

CONVOCARE

Domnilor acționari ai băncii populare „SEBEȘANA” societate pe acțiuni în Sebeșul-săsesc sunt invitați la adunarea generală ordinată,

ce se va încheia Marți la 8 Aprilie st. n. 1924 la 10 ore a. m. în localul Institutului cu următoarea:

Ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării.

2. Reportul consiliului de administrație și al comitetului de cenzori.

3. Aprobarea conturilor de închelere: bilanț și profit și pierdere, apoi darea abaterilor consiliului de administrație și comitetului de cenzori pe anul 1923.

4. Împărtirea beneficiului net.

5. Statorarea marcelor de prezentă pe anul de gestiune 1924.

6. Alegerea alor 2 membri în consiliul de administrație și, eșui la sortare conform § 36 din statut.

7. Eventuale propunerile întrate conform statutelor.

Domnilor acționari, care voiesc a participa la adunarea generală în persoana sau prin plenipotenți sunt rugați a depune conform §§-lor 23 și 24 din statut, acțiile și plenipotențiile la cassa institutului până la 7 Aprilie st. n. 5 ore d. m. Acțiile se pot depune și la Banca Română, Centrala București și sucursala din Sibiu, precum și alte instituții membre „Solidarității”, iar reversele sunt să se mantină până la 7 Aprilie st. n. la cassa institutului din Sebeșul-săsesc.

Sebeșul-săsesc 3 Martie 1924.
Constituția de administrație.

Bilanțul încheiat per 31 Decembrie 1923

	ACTIVA	PASIVA
Cassa.	Lei b.	Lei b.
Efecte publice proprii	622 074'15	Capital social.
Scont.	585 897'-	Fond general de rezervă
Scont Camb. cu acop. hip.	1,218 554'-	164 170'-
Cont-current deb.	246 294'-	Fond special de rezervă
Impr. hipot.	9,342 307 33	17 544 61
Imobile	77.498 62	Fond de zidire
	9,419 805'95	3 144 83
	95 905 04	662 859 44
	12,188 530 14	48 297 -
		9,842 897 55
		136 305 25
		75 479 90
		9 460 -
		55 140 -
		358 091 -
		12,188 530 14

Contul profit și pierdere încheiat per 31 Dec. 1923

	DEBIT	CREDIT
Dob. plătite la depunerile spre fructificare și conturi-curente creditoare	Lei b.	Lei b.
Cheltuieli de Administrație, salarii, impozite	648 072 99	Dobânzi și comisioane percepute la Conturi Curente, scont, diverse beneficii
Beneficiul net pe anul 1923	420 032 62	1,416 940 28
	358 091 -	Beneficiul reportat din anul 1922
	1,426 196 61	9 256 33

Sebeșul-Săsesc, la 31 Decembrie 1923.

Pentru contabilitate:
A Bojtișa, dir. exec.

S. Medea m. p., președ. Dr. I. Elekes m. p., v. președ. N. Cărpinișan m. p. Zaharie Tătar m. p. Săbădoas m. p. Ioan Simu m. o. G. Aibu m. p. N. Ghilțescu m. p. Dr. Moga, m. p. D. Vulcu m. p. Vasile Vasilca m. p.

Subsemnatul comitet a examinat conturile prezente și le-a aflat în deplină regulă și în consonanță cu

registrele institutului.

Sebeșul-Săsesc, la 31 Martie 1924.

COMITETUL DE CENRORI:

Octavian Fulea m. p., președ., conch. exp. Ioan Ursu m. p., v. președ. Ambrosie Tătar m. p. I. P. Postescu m. p. Petru Androne m. p. Simion Ispas m. p. Nicolae Chirca m. p. Ioan Henegar m. p. I. Stanca m. p. P. Ursu m. p.